

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 124/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **GR REAL s. r. o.**, Bojnická 10, Bratislava, IČO 48 146 358, zastúpenej JUDr. Michal Krutek, s.r.o., Hlavná 11, Trnava, proti postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 12Co/22/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 22. augusta 2023 a doplnenou 5. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva „na spravodlivé prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „súd“) v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenou 15. januára 2018 Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) domáhala vypratania tam špecifikovaných nehnuteľností. Dňa 15. mája 2018 žalovaní podali vzájomnú žalobu o určenie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, spor bol okresným súdom vedený pod sp. zn. 7C/3/2018.

3. Okresný súd žalobu sťažovateľky o vypratanie, ako aj vzájomnú žalobu žalovaných o určenie vlastníckeho práva zamietol rozsudkom č. k. 7C/3/2018-162 z 12. novembra 2018, ktorý bol v celom rozsahu potvrdený rozsudkom krajského súdu sp. zn. 12Co/68/2019 z 12. decembra 2019.

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali obe strany sporu dovolanie, o ktorých rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Cdo/176/2020 z 8. apríla 2021 tak, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 12Co/68/2019 z 12. decembra 2019 spolu s rozsudkom okresného súdu č. k. 7C/3/2018-162 z 12. novembra 2018 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

5. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. 7C/3/2018-361 zo 14. februára 2022 zamietol žalobu o určenie vlastníckeho práva, žalovaným uložil povinnosť do 30 dní od právoplatnosti rozsudku vypratať predmetné nehnuteľnosti bez povinnosti žalobcu zabezpečiť im bytovú náhradu a náhradu trov konania stranám sporu nepriznal.

6. Na základe odvolania žalovaných proti rozsudku súdu prvej inštancie, ako aj odvolania sťažovateľky proti výroku rozsudku, ktorým jej nebola priznaná náhrada trov konania, sa spor od 19. mája 2022 nachádza na krajskom súde. Predseda senátu 5. apríla 2023 upovedomil strany sporu, že súd mieni konanie prerušiť podľa § 162 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) otázky nachádzajúce sa v spomínanom upovedomení. K tomuto zámeru sa sťažovateľka vyjadrila podaním z 26. apríla 2023 doručeným okresnému súdu, ktoré bolo krajskému súdu postúpené 3. mája 2023.

7. Krajský súd uznesením č. k. 12Co/22/2022-424 z 11. mája 2023 prerušil konanie podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP a predložil tam uvedené prejudiciálne otázky Súdnemu dvoru.

8. Sťažovateľka, namietajúc priesťahy v napadnutom konaní, podala 5. mája 2023 predsedníčke krajského súdu sťažnosť, ktorá ju v odpovedi sp. zn. 1SprS/24/2023 z 1. júna 2023 vyhodnotila ako zjavne neprípustnú, pričom zdôraznila, že vo vzťahu k namietanému procesnému postupu súdu (výhrady proti prerušeniu konania a predloženiu prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru) nie je oprávnená zasahovať do rozhodovacej činnosti senátu.

9. Ústavný súd v súčinnosti s krajským súdom zistil, že uznesenie o prerušení konania nadobudlo právoplatnosť 23. mája 2023 a 30. mája 2023 boli prejudiciálne otázky predložené Súdnemu dvoru, ktorý 15. júna 2023 potvrdil ich doručenie. Konanie je tak naďalej prerušené a vec nebola právoplatne skončená.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Proti postupu krajského súdu v napadnutom konaní sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť, v ktorej namieta zbytočné priesťahy v trvaní viac ako roka (od mája 2022). Poukazuje nielen na nečinnosť, ale aj na neefektívnosť postupu súdu, keď v dôsledku predloženia prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru došlo k prerušeniu konania, keďže podľa jej názoru nie je zrejmé, aký význam môže mať pre toto konanie polozenie predmetných otázok Súdnemu dvoru. Týmto postupom došlo podľa nej k neodôvodnenému predĺženiu konania, a tým aj k porušeniu jej v bode 1 označených práv. Uvádza, že vlastníčkou predmetných nehnuteľností sa stala príklepom na dobrovoľnej dražbe, pričom tvrdí, že otázku neplatnosti dobrovoľnej dražby nemôže súd posudzovať v inom konaní než v konaní podľa zákona o dobrovoľných dražbách, a to ani ako otázku prejudiciálnu. Zdôrazňuje, že vyriešenie krajským súdom označených otázok tak nie je spôsobilé podstatným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie vo veci samej a tiež že žalovaní počas celého konania nenamietali rozpor konania sťažovateľky alebo iných subjektov s právom EÚ.

Je presvedčená, že týmto konaním jej je odopieraná spravodlivosť. Podotýka, že celkovo spor trvá vyše 5 rokov a 6 mesiacov (ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) a doteraz sa nedomohla ochrany svojich práv, pričom musí trpieť užívanie predmetných nehnuteľností žalovanými bez právneho dôvodu a bez vydávania akéhokoľvek bezdôvodného obohatenia.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľkou tvrdené porušenie základného práva na súdnu ochranu a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote postupom krajského súdu v napadnutom odvolacom konaní.

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcejmu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

14. Ako je z opisu priebehu napadnutého konania zrejmé, postupu krajského súdu objektívne bráni od 23. mája 2023 zákonná prekážka. V čase podania ústavnej sťažnosti (22. augusta 2023) už teda nemohlo dochádzať k prietahom, resp. nečinnosti krajského súdu v napadnutom konaní. Nebolo by v súlade s preventívnym účelom ústavnej sťažnosti vysloviť porušenie označených práv, ak sťažovateľka podala ústavnú sťažnosť po vzniku zákonnej prekážky.

15. Vo vzťahu k prerušeniu napadnutého konania ústavný súd pripomína, že kým trvajú účinky právoplatného prerušenia konania, nemôže pojmovo dochádzať k zbytočným prietahom. Uznaním výkladu, ktorým by prerušenie konania zakladalo nečinnosť orgánu verejnej moci, a tým aj porušenie základných práv a slobôd osôb, ktorých sa prerušenie týka, by inštitút prerušenia prestal byť aplikovateľný, pretože jeho aplikácia *lege artis* by vždy znamenala prezumpciu porušovania základných práv a slobôd orgánom verejnej moci, čo nie je v žiadnom smere prípustné (m. m. I. ÚS 153/2021).

16. Ústavný súd poukazuje aj na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nemožno dosiahnuť

po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c) CSP (ku ktorému došlo uznesením krajského súdu č. k. 12Co/22/2022-424 z 11. mája 2023, právoplatným 23. mája 2023, v danom prípade ústavne relevantným spôsobom, pričom toto prerušenie stále trvá) možno považovať za prekážku konania. Kým nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania, nemôže súd v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu stavu právnej neistoty strán sporu, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto nečinnosť všeobecného súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 399/09, II. ÚS 548/2016).

17. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (napr. I. ÚS 358/2019, I. ÚS 85/2021).

18. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd uzatvára, že nezistil dôvody, ktoré by zakladali možnosť vyslovenia porušenia sťažovateľkou namietaného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní, a preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

19. Uvedený dôvod odmietnutia podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde sa rovnako týka aj časti ústavnej sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, keďže v namietanom postupe krajského súdu v napadnutom konaní *prima facie* nemožno badať prvky *denegatio iustitiae*, ktoré prichádzajú do úvahy v prípadoch extrémne dlhotrvajúcich prietáhov.

20. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky obsiahnutých v petite jej ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

21. V závere ústavný súd poukazuje na to, že právna neistota sťažovateľky bude odstránená až právoplatným skončením veci, a doplnia, že ak by ďalší priebeh konania po odpadnutí prekážky prerušenia signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej

podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľke, aby sa domáhala ochrany svojich práv ďalšou ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2024

Miloš Mad'ar
predseda senátu